

Boeing, Koninklijke Ten Cate nv, Stork Fokker en Universiteit Twente starten nieuw onderzoekscentrum

ENSCHEDA, vrijdag 12 juni 2009 - Directieleden van Boeing, Koninklijke Ten Cate nv, Stork Fokker en de Universiteit Twente hebben op vrijdag 12 juni 2009 een overeenkomst getekend voor de oprichting van een nieuw Thermoplastic Composites Research Centre (TPRC) op de Universiteit Twente in Enschede.

De belangrijkste redenen om gezamenlijk onderzoek te starten naar de technologie van thermoplastische composieten is dat deze materialen nieuwe productie- en assemblageprocessen gaan opleveren die kostenefficiënt zijn en belangrijke milieuvordelen hebben. Van nature zijn thermoplastische materialen goed vervormbaar en beter bestand tegen *impact*, en zijn ze duurzamer dan thermohardende composieten. De verkorte productietijd en kostenreductie zullen grote gevolgen hebben voor de manier waarop toekomstige producten geproduceerd worden.

Een belangrijke drijfveer om het nieuwe centrum te starten is het toenemende gebruik van thermoplastische materialen in de luchtvaartindustrie: klanten stellen hogere eisen aan producten die lichter zijn, kostenefficiënt en duurzaam. Om te kunnen voldoen aan die nieuwe eisen, is de luchtvaartindustrie voortdurend op zoek naar innovaties die de ontwikkeling van de technologie voor thermoplastische composieten versnellen, en die snelle introductie in de productielijnen mogelijk maken.

Als katalysator voor innovatie wil het nieuwe consortium gaan samenwerken met verschillende partijen in de waardeketen van thermoplastische composieten. TPRC zal zich richten op de ontwikkeling van nieuwe materialen voor een breed scala aan toepassingen waaronder windenergie, olie- en gaswinning, luchtvaart, automotive, de medische wereld, machineindustrie, infrastructuur, scheepvaart en sport.

Onderzoekscentrum TPRC wil onderzoekers en ontwikkelaars van alle partijen de mogelijkheid bieden nauw samen te werken aan open innovatie. Partijen kunnen op deze manier ook geavanceerde researchfaciliteiten delen. TPRC verwacht de komende jaren

nieuwe deelnemers te kunnen verwelkomen, ook organisaties en bedrijven uit andere marktsectoren.

Start van het initiatief

De inspanningen die leidden tot de oprichting van TPRC op de campus van Universiteit Twente, begonnen vorig jaar, toen Boeing, Koninklijke Ten Cate nv, Stork Fokker en Universiteit Twente een samenwerking startten in twee researchprojecten met co-financiering door de Provincie Overijssel. Deze projecten betreffen materialen waaruit thermoplastische composieten bestaan, en technieken om de materialen met elkaar te verbinden. Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland NV (Oost NV) en Kennispark Twente hebben de start van het project in goede banen geleid: zo heeft Kennispark Twente de juridische voorbereidingen getroffen en heeft Oost NV het complete proces gefaciliteerd en de continuïteit gewaarborgd.

In een latere fase zal het realiseren van publieke co-financiering, via onder meer het regionaal Innovatieplatform, een belangrijk aandachtspunt zijn. In dit Innovatieplatform Twente werken de Provincie Overijssel en de Regio Twente samen in innovatieve projecten zoals TPRC. De samenwerking en financiering van TPRC zal gezamenlijk met dit platform verder worden ontwikkeld.

Vestiging op Kennispark

In de nabije toekomst zal het onderzoekscentrum worden ondergebracht in 'De Etalage', een toekomstig gebouw van Kennispark Twente waarin wetenschap en ondernemerschap bijeen worden gebracht. Kennispark Twente is een initiatief van Universiteit Twente, de provincie Overijssel en de gemeente Enschede (namens Netwerkstad Twente). Via Kennispark Twente benadert de Universiteit Twente actief bedrijven om kennis te delen en bij te dragen aan innovatie. Het initiatief omvat gezamenlijke onderzoeksprogramma's, commercieel gebruik van de onderzoeksfaciliteiten van de UT en de ontwikkeling van nieuwe bedrijvigheid op en nabij de campus. Universiteit Twente is verantwoordelijk voor de dagelijkse bedrijfsvoering van Kennispark en voor de onderzoeksprojecten.

Innovatielezing

De TPRC-overeenkomst is vandaag getekend, voorafgaand aan de jaarlijkse Innovatielezing van Universiteit Twente in De Grolsch Veste in Enschede. De lezing is dit jaar uitgesproken door Jan Närlinge, president van Boeing Northern Europe. De industriële partners steunen TPRC met een bijdrage en technische ondersteuning om optimale onderzoeksresultaten te garanderen. Alle partijen nemen een even belangrijk aandeel in de gezamenlijke onderzoeksprojecten.

Partners aan het woord

“Voor de Universiteit Twente zijn goede relaties tussen wetenschap en industrie van vitaal belang. Het feit dat onze partners in TPRC de UT-campus, en daarmee Kennispark Twente kiezen, onderstreept voor mij nog eens het ondernemende karakter van onze universiteit”, aldus Anne Flierman, Voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Twente.

“TPRC zal een voorbeeldfunctie krijgen voor excellente wetenschap die haar weg vindt naar toepassingen in de maatschappij.”

“Deze samenwerking stelt ons in staat onze investeringen in geavanceerde composieten op een hoger peil te brengen en onze basis van toeleveranciers in Nederland te versterken, op het gebied van thermoplastische composieten”, aldus Jan Närlinge van Boeing. “TPRC zal onze klanten toegang geven tot versnelde ontwikkeling en gebruik van deze materialen en productietechnieken, tot toeleveranciers van wereldklasse en tot vliegtuigonderdelen tegen lagere kosten, snellere productietijd en lager gewicht.”

Loek de Vries, bestuursvoorzitter en CEO van Koninklijke Ten Cate nv: “TPRC is een goede mogelijkheid voor TenCate om een volgende generatie toepassingen met thermoplastische composieten te ontwikkelen. Samenwerking binnen de gehele waardeketen en met kennisinstellingen stelt ons in staat de ontwikkeling van nieuwe materialen optimaal te combineren met nieuwe productie- en ontwerpstechnieken. Al op korte termijn voorzien wij een belangrijke toename in de vraag naar thermoplastische composietmaterialen. TPRC is een uitstekend platform om het aantal toepassingen binnen de luchtvaartindustrie uit te breiden, maar het zal ook voor veel andere industriële markten van belang zijn.”

Boeing

Boeing (NYSE: BA) is 's werelds grootste luchtvaartfabrikant, die zowel commerciële jetliners als militaire vliegtuigen ontwikkelt en bouwt. Ook ontwerpt en bouwt Boeing helicopters, elektronische- en defensiesystemen, raketten, satellieten, lanceervoertuigen en geavanceerde systemen voor informatie- en communicatietechnologie. Als belangrijke service provider van NASA, is Boeing verantwoordelijk voor de Space Shuttle en het International Space Station. De onderneming levert ondersteunende diensten aan tal van civiele en militaire luchtvaartorganisaties. Boeing heeft klanten in meer dan 90 landen en is een van de grootste exporteurs in de VS, in termen van verkopen. Boeing Research & Technology, de centrale R&D-organisatie van het bedrijf, voert eigen onderzoek uit en werkt met de top van overheidsorganisaties, private kennisinstituten en universiteiten over de hele wereld om de meest innovatieve en betaalbare technologie-oplossingen te vinden voor toepassing in de luchtvaart. Voor meer informatie: www.boeing.com

Koninklijke Ten Cate nv

TenCate Advanced Composites – onderdeel van de multinational Koninklijke Ten Cate nv – ontwikkelt en produceert composieten voor de lucht- en ruimtevaart en een breed gamma aan industriële toepassingen. TenCate Advanced Composites heeft productiefaciliteiten in Europa en Noord-Amerika waar het bedrijf zijn expertise op het gebied van vezels en weefsels combineert met chemische en procestechnologie. Deze synergie geeft diepere betekenis aan de TenCate filosofie: 'Materials that make a difference'.

TenCate Advanced Composites heeft leidende marktposities opgebouwd als partner voor lichtgewicht, extreem sterke composietmaterialen, die zijn ontworpen om de beste prestaties te geven, betrouwbaar zijn, en veiligheid garanderen onder alle omstandigheden. Voor meer informatie: www.tencate.com

Stork Fokker

Als strategisch onderdeel van Stork Aerospace is Stork Fokker pionier in geavanceerde lichtgewicht 'aerostructures' en internationaal erkend als specialist in de toepassing van thermoplastische composieten. www.storkfokker.com

Universiteit Twente

De Universiteit Twente is een jonge, innovatieve en internationaal georiënteerde researchuniversiteit. Het onderzoek van de Universiteit Twente is grensverleggend en heeft tegelijk oog voor de toepassingen en maatschappelijke implicaties. De vakgroep Productietechnologie, die onderdeel is van de faculteit Construerende Technische Wetenschappen en het onderzoeksinstituut IMPACT van de UT, richt zich op de processen en de prestaties van lichtgewicht materialen. De groep heeft international een naam opgebouwd in de thermoplastische composieten. Onderzoeksresultaten kunnen industriële partners helpen hun concurrentiepositie te versterken, tegelijk is het onderzoek geïntegreerd in de opleiding van nieuw talent.

‘Processing’ en ‘product performance’ zijn de sleutelbegrippen in het onderzoek van de groep Productietechnologie. Grondige analyse en modellering, in combinatie met een robuust programma van experimenten, staan aan de basis van optimalisatie van zowel processing als performance. De onderzoekers kiezen een integrale benadering, waarin rekening wordt gehouden met het geometrisch ontwerp, het productieproces en de materiaaleigenschappen.

Meer informatie over de Universiteit Twente: www.utwente.nl, en over de groep Productietechnologie: www.pt.ctw.utwente.nl

Persbericht

Website

Voor meer informatie, bezoek de website www.tprc.nl

Contact

Contact algemene informatie:

Wiebe van der Veen

Persvoorlichter

Universiteit van Twente

053 489 4244 / 0612185692

w.r.vanderveen@utwente.nl

TPRC partnersorganisaties:

Eszter Ungar

Boeing International Communications – Brussels, Belgium

+32 2 777 07 26

eszter.ungar@boeing.com

Daryl Stephenson

Boeing Research & Technology Communications – St. Louis, USA

+1-314-232-8203

daryl.l.stephenson@boeing.com

Jaap de Carpentier Wolf

Royal Ten Cate, hoofd corporate communicatie

0546 544 306

media@tencate.com

Marianne Mulder

Stork Fokker, communications manager

078 6419848

marianne.mulder@stork.com